

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): Kateřina Procházková

Název práce: Život skupiny českých squatterů v Toulouse

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě): Mgr. Lenka Brunclíková

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem předložené práce dle autorky je: „...poskytnout jiný způsob nazírání na jedince drogově závislé, nezaměstnané a dlužníky, než je obecně rozšířený pohled majoritní společnosti“ (str. 2). Tento obecný cíl byl v zásadě splněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Předložená práce se zabývá zajímavým tématem Čechů, kteří se v tíživé osobní situaci přestěhovali do Francie. Samotný akt emigrace je tedy vnímán jako příležitost, jejíž pomocí se snaží respondenti řešit své problémy (nezaměstnanost, drogová závislost). Spíše než samotný squatting (jak název práce avizuje), je zde důležitější migrace, integrace a adaptace osob na nové prostředí, způsoby, jakými řeší každodenní problémy, ekonomickou stránku svého života a způsoby využívání štědrosti francouzské společnosti. V tomto bodě je práce zajímavá.

Bakalářská práce není příliš dobře vyvážená, co se teoretické a empirické části týče. „Teoretický rámec“ zde představuje pouze jedna strana, kde navíc veškerá teorie chybí. Uváděn je zde v podstatě pouze slovníček některých pojmů (např. transnacionální vazby, alternativní způsob života apod.). Některá teoretická východiska jsou popisována až v části, která je věnována empirii. Práce tak zbytečně působí nevyváženě a chaoticky.

Navíc, ač práce avizuje téma „squatting“ (viz název) a je to jeden ze způsobů, kterými aktéři řeší počáteční špatnou ekonomickou situaci, o samotném squattingu se zde v teoretické rovině příliš nedovíme. I když přihlídneme k tomu, že obsahem práce je spíše než squatting téma migrace a adaptace či integrace, domnívám se, že by zde z výše uvedeného důvodu (squatting jako ekonomická strategie) mělo být v teoretické rovině více než pouze jedna věta přejatá z Wikipedie, která definuje, co to squatting je. To se mi bohužel jeví jako nedostačující.

Podobně je na škodu, že autorka velmi často odkazuje na „underclass“, ovšem nezminí jediného autora, který se tomuto konceptu věnuje.

V kapitole nazvané „Analýza dat“ není samotná analýza nijak popsána. Není vůbec jasné, jak bylo s daty, která autorka získala, nakládáno. V metodologické části autorka uvádí, že využila zúčastněné pozorování a polo-strukturované rozhovory. Jak analýza dat probíhala?

Autorka svoji práci prokládá výpověďmi svých respondentů, což považuji za vhodné. Nicméně je důležité připsat k takové výpovědi alespoň jméno respondenta, což v drtivé většině chybí.

Kladnou stránkou jsou přiložené fotografie v příloze na konci práce. Slabším momentem je nejednotné umístění popisků k těmto fotografiím.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Práce působí dojmem, že byla psána narychlo, což se projevilo ve velkém množství gramatických chyb a překlepů, některé věty znějí nesrozumitelně. Poznámky pod čarou mají různou velikost písma, celková úprava práce nepůsobí dobře.

Co se správnosti citace týče, na několika místech by si práce zasloužila přidání odkazů na zdroj, ze kterého bylo čerpáno, např. když autorka zmiňuje teorii push a pull; dále když uvádí faktografická data o Toulouse či v kapitole Imigrační a integrační politika Francie, kde některé informace nejsou citovány. Chybějící odkazy na zdroje se prolínají prakticky celou prací. Citační styl je nejednotný jak v textu, tak i v seznamu zdrojů na konci práce a citace působí zmateně. Např. článek Heniga je v textu citován třemi různými způsoby: Henig 2007; Henig 2007a; odkaz na antropologie.org. Jedná se přitom o jeden a ten samý text. V seznamu zdrojů na konci práce je pak tento zdroj uveden dvakrát různým způsobem. V několika případech jsou nesprávně citovány internetové odkazy, resp. zde uváděné články mají autory, kteří zde nejsou nikde zmíněni.

Největší nedostatek však spatřuji v teoretické rovině, která byla v mnoha případech opsána z jiných prací. Níže uvádím výčet, kde se předložená BP naprosto shoduje s původním zdrojem (článek, DP, BP). Překryv je uveden tučným písmem.

Procházková, str. 20 – opsáno z: Henig, D. Migrace, str. 37+38:

Manchesterská škola vytvořila a aplikovala během svých výzkumů inovativní metodu – sociální síť. Tato metoda se ukázala jako velmi efektivní při studiu migrace z venkova do měst v Africe.[16] Později však byla aplikována i na studium migrantů v Evropě, USA apod. současnosti je poněkud problematické hovořit o teorii sítí, neboť tato získala mnoho významů a znamená někdy velmi odlišné postupy. Určitou „kontinuitu“ s Manchesterskou školou představuje sociolog Granovetter, který vypracoval koncept silných a slabých vazeb.[17] Dále lze zahrnout pod „síťový přístup“ i koncept „sociálního kapitálu“. Ať si zvolíme jakýkoli z výše představených přístupů, jedná se o vhodnou metodu pro etnograficky ukotvené studium migrace. Daný přístup odhaluje, že migranti generují své sociální vazby na základě příbuzenských, kamarádkých, národnostních a jiných sociálních vazeb. Tyto vazby jsou klíčové v procesu rozhodování, zdali migrovat, či nikoli.

Sociální síť jsou využívány při migraci k minimalizaci rizik a potíží a fungují jako záchranná síť před případným rizikem.

- Zde je sice Henig ocitován v závorce, nicméně celý odstavec je doslovným přepisem a forma citace bez uvozovek tedy není v pořádku.

Procházková, str. 22 – opsáno z BP Nebřenská, str. 17:

Ve skutečnosti se jedná o velmi **komplikovaný, multidimenzionální proces, který zahrnuje dílčí mechanismy v různých oblastech sociálního života.**

Procházková, str. 22 – opsáno z BP Nebřenská, str. 17:

„procesy, jimiž jsou jednotlivci a skupiny přistěhovalců včleňováni do různých sociálních arén a segmentů nové hostitelské společnosti. Integrace je obousměrný proces, v němž přistěhovalci i hostitelská společnost nabývají nových rysů v důsledku vzájemné interakce“ (Martikainen, 2005, s. 3).

Procházková, str. 22 – opsáno z BP Nebřenská, str. 18:

Rákoczyová, Trbola a Hofírek (2009) ve své knize rozděluje 4 hlavní dimenze sociální integrace:

- **strukturální** – práva a přístup k institucím
- **kulturní** – přijetí znalostí a hodnot přijímaných společností
- **interaktivní** – začlenění imigrantů do primárních vztahů ve společnosti
- **identifikační** – pocit sounáležitosti a identifikace se sociální skupinou

Procházková, str. 23 – opsáno z DP Štaflová, str. 28:

Strukturální dimenze je důležitou částí sociální integrace, která představuje nabývání práv a rovného přístupu ke klíčovým institucím hostitelské společnosti. V rámci integračního procesu mluvíme především o ekonomickém začlenění a s tím úzce souvisejícím zařazením na trh práce, dále pak přístup ke vzdělání, bydlení, zdravotní péči, rozšíření sociálních práv a případně pobytovém statusu.

- Zde je sice Štaflová citována v závorce, nicméně celý odstavec je doslovným přepisem a forma citace bez uvozovek tedy není v pořádku

Procházková, str. 31 – opsáno z DP Štaflová, str. 31:

Castles a Miller (1998) upozorňují, že **kultura hraje v životě migrantů klíčovou roli coby zdroj identity, který pomáhá předcházet vyloučení ze společnosti a diskriminaci. Jejich původní kultura jim naopak pomáhá v situacích, kdy jsou ohroženy jejich schopnosti orientovat se v novém prostředí. V reakci na to však může zároveň docházet k negativním jevům na straně většinové společnosti, jež může lehce nabýt pocitu, že je v určitém smyslu v ohrožení její vlastní kulturní identity. Kultura přijímacího státu se tak stává v určitých oblastech (např. podnikání v určitém segmentu služeb), ale i místně (nově vznikající čtvrti výrazně etnicky odlišné) kulturou minoritní a může tak docházet k výraznému nárůstu pocitu ohrožení vlastní kultury a kulturní identity. „Je proto nutné chápat vývoj kultur určitých etnik, vytváření osobních i skupinových identit a utváření etnických komunit jako aspekty jednoho procesu. Tento proces není procesem nezávislým: je založen na neustálé interakci, na stálých a různorodých institucích a skupinách v zemi imigrantů, stejně tak jako ve společnosti země původu“ (Castles, Miller, 1998, str. 37).**

Procházková, str. 31 – opsáno z BP Nebřenská, str. 18:

Kulturní dimenze sociální integrace je tvořena poznáním hodnot a vzorců chování, které jsou pro danou společnost přirozené tak, aby si cizinec tyto normy společnosti osvojil. Tento proces Esser (2006) nazývá procesem akulturace. Do této sféry musíme zahrnout zejména znalost jazyka, dále pak volný čas či informovanost o životě ve společnosti.

Procházková, str. 32 – opsáno z BP Nebřenská, str. 19:

V oblasti interaktivní dimenze si představíme veškeré primární vztahy, které imigrant naváže se členy hostitelské společnosti. Tyto primární vztahy poté tvoří kostru tzv. sociálního kapitálu. Do tohoto termínu můžeme zahrnout zdroje kontaktů, které jsou využity v případě potřeby.

Procházková, str. 33 – opsáno z BP Nebřenská, str. 19:

Obsahuje loajální vztah jednotlivce a sociálního systému jako celku. Jedinec by na konci procesu identifikace měl cítit hrdost a ztotožnění se se společností, ve které žije. Zároveň zde není nutnost svou původní zemi a její identitu ze života vytlačit, ale naopak si cizinec do svého světa přijme národní identitu novou. Tento proces se odborně nazývá transnacionální identita. (Rákoczyová, Trbola a Hofírek, 2009)

Procházková, str. 40 – opsáno z DP Štaflová, str. 31:

Kulturní dimenze integrace bývá nazývána též jako akulturace. Ta má podle Rákoczyové a Pořízkové (In Rákoczyová, Trbola, 2009, str. 30) „charakter kognitivní socializace do nové společnosti a zahrnuje zejména nabývání znalostí a kompetencí, které umožňují porozumění typickým situacím ve společnosti („kódování“) a volbu jednání v souladu se společenskými normami a běžnými sociálními scénáři.“

Procházková, str. 44 – opsáno z BP Nebřenská, str. 19:

Sociální kapitál je dále dělen podle účastníků, se kterými vztah navážeme. Zde se rozděluje vnitroskupinový sociální kapitál, který je tvořen silnými pouty uvnitř nejčastěji etnické skupiny. V tomto případě může ale dojít k problémům v navázání interakce s obyvateli mimo tuto skupinu. Dalším typem sociálního kapitálu je přemost'ující, který zahrnuje ne tak silné, ale přesto reálné vazby s lidmi mimo tuto etnickou skupinu. Poslední druh sociálního kapitálu

spočívá ve vytváření vazeb s lidmi, kteří mají nějaký mocenský vliv, a tento typ se nazývá spojovací sociální kapitál. (Rákoczyová, Trbola a Hofírek, 2009)

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Celkový dojem z bakalářské práce (i přesto, že beru v potaz, že se jedná o první závěrečnou práci, kterou v rámci VŠ studia studentka odevzdala) je bohužel negativní. Z mého pohledu velmi zajímavé téma je bohužel „pohřbeno“ především ze dvou důvodů: na celé práci je jasně vidět, že jí bylo věnováno příliš málo času, resp. byla pravděpodobně psána ve spěchu, na poslední chvíli. To se projevilo jak ve velkém počtu gramatických chyb, tak i ve stylu psaní některých pasáží, což snižuje čtivost práce. Druhým zásadním důvodem je opsání teoretické roviny práce, což považuji za nepřijatelné.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Můžete vysvětlit, jak je možné, že se téměř veškerá teoretická východiska uváděná ve Vaší BP naprosto shodují s úryvky uvedenými v jiných studiích?

Můžete popsat, jak byla Vámi sebraná data analyzována?

Na str. 6 uvádíte: „Po necelých třech týdnech bydlení ve squatu jsem, za vcelku dramatických okolností, byla nucena squat opustit.“ Navzdory vcelku podrobnému popisu vstupu do terénu se o této dramatické události více nedovíme. Můžete trochu přiblížit, proč jste musela toto prostředí opustit?

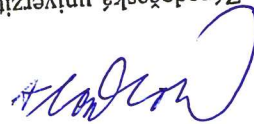
6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

Obávám se, že vzhledem k opsání teoretické části práce se musím vyjádřit: nedoporučuji k obhajobě.

Datum:

Podpis: 

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie


Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie